

BOFOS *info*

ELEKTRONSKI BILTEN SAMOSTALNOG SINDIKATA ZAPOSLENIH U BANKAMA,
OSIGURAVAJUĆIM DRUŠTVIMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA SRBIJE

FEBRUAR 2011. / IZDANJE BR 14

SADRŽAJ

- *Održana obuka 80 sindikalnih predstavnika SS BOFOS-a na polju prevencije mobinga*
- *Vesti – Savez samostalnih sindikata Srbije*
- *Statistika*
- *Vesti – Ekonomija*

SARADNICI BROJA

- *Mara Erdelj, predsednica SS BOFOS*

BOFOS

*SS BOFOS
Aktivan u borbi
protiv mobinga*

Održana obuka 80 sindikalnih predstavnika SS BOFOS-a na polju prevencije mobinga

Održana obuka 80 sindikalnih predstavnika SS BOFOS-a na polju prevencije mobinga

Samostalni sindikat zaposlenih u bankama, osiguravajućim društvima i drugim finansijskim organizacijama Srbije - SS BOFOS organizovao je obuku za sindikalne predstavnike na polju prevencije mobinga 16. i 17. februara u Beogradu. Obuka u kojoj je učestvovalo 80 sindikalnih aktivista SS BOFOS-a vezana je za projekat "Mreža za zdravlje i sigurnost na radu" (finansiran iz pretprijetnog fonda IPA 2008 – Civil Society Facility) čiji je nosilac "Udruga za pomoć i edukaciju žrtava mobbinga" iz Hrvatske, a SS BOFOS partnerska organizacija. Cilj obuke bio je upoznavanje sindikalnih aktivista sa načinom prepoznavanja mobinga i razlikovanja ove negativne pojave od kršenja radnih prava, kao i sa mogućnostima prevencije i zakonskim okvirom. Pored Mare Erdelj, predsednice SS BOFOS-a, za edukaciju sindikalnih predstavnika bile su zadužene Slobodanka Branković, savetnica ministra rada i socijalne politike, Jasmina Maričić Vukotić, inspektorica rada Prvog odeljenja Inspekcije rada u gradu Beogradu i Olga Kićanović samostalni pravni savetnik u Republičkoj agenciji za mirno rešavanje radnih sporova.

Olga Kićanović

Olga Kićanović ukazala je na preduslove koje treba da ispuni osoba koja je određena za medijatora – posrednika u procesu podnošenja Zahteva za zaštitu od zlostavljanja poslodavcu.

- Dobar posrednik treba da bude obrazovana, nepristrasna, komunikativna, i obaveštena osoba, koja poznaje pravni okvir i ume da prepozna mobing odnosno da ga razlikuje od kršenja drugih prava. Posrednik treba da ima na umu da je spor u vezi sa mobingom uvek opterećen emocijama i da su žrtve mobinga emocionalno istrošene, osobe u šoku, sklone samooptuživanju i optuživanju drugih, kazala je Olga Kićanović.

Slobodanka Branković

Rezultati dva velika istraživanja na nivou Evropske unije, koja su rađena na uzorku od 21.500 zaposlenih, pokazali su da je dva odsto, odnosno tri miliona zaposlenih bilo meta fizičkog nasilja na radnom mestu, dok je čak devet odsto zaposlenih ili 12 miliona radnika doživelo mobing.

- Posledice mobinga na nacionalnu ekonomiju zaista su zapanjujuće, kazala je Slobodanka Branković i navela podatak da mobing nacionalnu ekonomiju godišnje košta nekoliko milijardi evra, jer su sa ovom pojavom direktno povezana odsustvovanja sa posla usled bolovanja, rast nezaposlenosti i raniji odlazak u penziju.

Jasmina Maričić Vukotić

Pravo na odbijanje rada je nov institut, koji je uveo Zakon o sprečavanju zlostavljanja na radu, odnosno novi razlog za odsustvovanje sa posla, koji još nije zaživeo. Zaposleni, kome prema mišljenju službe medicine rada prethodi neposredna opasnost po zdravlje ili život, ima pravo da odbije da radi, ako poslodavac ne preduzme mere prema zaposlenom koji se tereti za zlostavljanje. Žrtva mobinga je dužna da bez odlaganja obavesti poslodavca i inspekciju rada o odbijanju rada i da se vrati na rad po preduzimanju mera od strane poslodavca, a najkasnije do okončanja postupka zaštite od zlostavljanja kod poslodavca.

Izveštaj sa konferencije za novinare

Pre početka drugog dela obuke 17. februara organizovana je konferencija za novinare na kojoj je javnost upoznata sa rezultatima obuke prve grupe aktivista SS BOFOS-a, kao i sa primerima mobinga u finansijskom sektoru sa kojima su se sindikalni predstavnici do sada suočavali. Mediji su imali prilike da saznaju kako je rešen slučaj mobinga posredstvom medijacije, a uz pomoć sindikata, u jednoj Sindikalnoj organizaciji koja pripada SS BOFOS-u.

U jednoj Sindikalnoj organizaciji SS BOFOS-a dogodila su se tri slučaja mobinga u poslednjih nekoliko meseci, u kojima je sindikat posredovao, odnosno imao ulogu medijatora. Jedan je rešen sporazumom. U ovom slučaju žrtva je izrugivana, odnosno svaki put kada bi dolazila na posao morala je da od svoje nadređene sluša uvrede na račun svog izgleda. Nakon što se žrtva mobinga obratila sindikalnom aktivisti, poslodavac je pokazao dobru volju da se nađe izlaz iz situacije u kojoj se žrtva našla. Žrtva nije tražila novčanu odštetu već je pred posrednika i poslodavca iznela svoj jedini zahtev, odnosno želju da joj se nadređena obraća kao čoveku koji ima pravo na dostojanstven život i rad. Taj zahtev je usvojen. Napravljen je sporazum kojim se mobier obavezuje da ukoliko takvo ponašanje ponovi u narednih šest meseci, može da dobije otkaz, kazala je Mara Erdelj tom prilikom.

Mara Erdelj na konferenciji za novinare navela je da su sindikalni predstavnici tokom obuke upoznati sa činjenicom da Zahtev za pokretanje postupka za zaštitu od zlostavljanja mogu podneti u roku od šest meseci od dana kada se zlostavljanje dogodilo, kao i da zbog toga ne mogu dobiti otkaz ili biti premešteni na neko drugo, za njih nepovoljno radno mesto. Ona je objasnila da je za žrtvu mobinga najbitnije da sakuplja sopstvenu dokumentaciju - "dnevnik mobinga" i da beleži osećanja kada god se dogodi zlostavljanje i da sačuva svaki faks ili mejl koji bi je uznemirio, a koji dobije od poslodavca.

Jadranka Apostolovski, osnivač Udruge za pomoć i edukaciju žrtava mobinga navela je novinarima kako je i sama bila žrtva mobinga.

- Doživela sam, kao i moje kolegice, najstrašniji mobing 2003. godine. Moj tadašnji direktor držao nas je 16 meseci u agoniji, koja je kulminirala davanjem otkaza trudnoj kolegici, dok sam ja bila prinuđena da potražim pomoć psihijatra. Svakodnevne opaske direktora upućene kolegicama i meni, na kraju su prerasle u pretnje, ukoliko bilo šta preduzmemo što bi pomoglo da se mobing razotkrije, ispričala je Jadranka Apostolovski i dodala da ju je lično iskustvo opredelilo da se bavi poslom pružanja pomoći žrtvama mobinga.

Očekivanja učesnika

Šta nije mobing

Volela bih da saznam više o tome koje su psihološke posledice mobinga na njegove žrtve, rekla je Mara Đorđević, portparol Saveza samostalnih sindikata Srbije.

Ova obuka pomoći će mi da pružim adekvatniju pomoć žrtvama mobinga budući da je u okviru SO SS "Erste Bank" ad Novi Sad u novembru prošle godine formirano antimobing savetovalište, naglasila je Biljana Stefanović član Republičkog odbora SS BOFOS-a.

- Prvi put dolazim u kontakt sa ovom tematikom i svako novo saznanje biće mi od koristi, kazao je Danijel Adrović, član SO SS Raiffeisen banke.

Šta nije mobing

1. Pojedinačni akt poslodavca - rešenje, ponuda aneksa ugovora o radu, upozorenje i dr;
- 2) Uskraćivanje i onemogućavanje prava utvrđenih zakonom, opštim aktom i ugovorom o radu, čija se zaštita ostvaruje u postupku kod poslodavca i pred nadležnim sudom (neisplaćivanje zarade i drugih primanja, određivanje prekovremenog rada suprotno zakonu, uskraćivanje prava na dnevni, nedeljni ili godišnji odmor i dr.);
- 3) Radna disciplina koja je u funkciji bolje organizacije posla;
- 4) Preduzete aktivnosti koje su opravdane za ostvarivanje bezbednosti i zdravlja na radu;
- 5) Diskriminacija, odnosno svako neopravdano pravljenje razlike ili nejednako postupanje prema zaposlenom po bilo kom osnovu diskriminacije;
- 6) Povremene razlike u mišljenjima, problemi i konflikti u vezi s obavljanjem poslova.

Mara Erdelj pokazuje kako se "koriste" antimobing loptice

Vesti – Savez samostalnih sindikata Srbije

Svetski dan socijalne pravde

Povodom 20. februara - Svetskog dana socijalne pravde, Savez samostalnih sindikata Srbije saopštio je da borba protiv siromaštva i pravo na rad i zaradu moraju biti zajednički prioritet vlade, institucija i celokupnog društva. U Srbiji nema socijalne pravde niti socijalnog dijaloga, a posledica toga su mnogobrojni štrajkovi i protesti radnika. Zato svi, posebno nadležni državni organi, moraju doprineti unapređenju borbe protiv siromaštva, promociji prava na rad, jednakosti polova i ostvarivanju jednakih šansi i socijalne pravde za sve.

Za dve godine 250.000 otkaza

Poražavajući bilans krize jeste i pad broja zaposlenih, zaključno sa septembrom prošle godine, za čak 218.315 ljudi. Ekonomisti procenjuju da se do danas ta neslavna brojka najverovatnije popela na 250.000. Poslednji zvanični podaci pokazuju da je čak 140.663 otkaza podeljeno u preduzetničkom sektoru. Ono što dodatno zabrinjava jeste procena privrednika da trenutno ne vide nijedan pozitivan signal i, ukoliko se ne poboljšaju uslovi poslovanja, broj radnika će biti smanjivan i ove godine. Od septembra 2008. do septembra 2010. preduzetnički sektor je manji čak za četvrtinu. Nekada je zapošljavao 567.572 radnika, a pre četiri meseca svega 426.909 ljudi.

Sednica Socijalno-ekonomskog saveta

Socijalno-ekonomski savet na sednici održanoj 17. februara nije postigao dogovor oko minimalne cene rada, kao ni oko prekida štrajkova u prosveti i zdravstvu. Na narednoj sednici, Savet će nastaviti da raspravlja o tim problemima, a predstavnici vlasti se nadaju da će tada biti postignut kompromis. Sednici su prisustvovali predsednici Saveza samostalnih sindikata Srbije i Ujedinjenih granskih sindikata "Nezavisnost" Ljubisav Orbović i Branislav Čanak, ministri rada i socijalne politike i obrazovanja Rasim Ljajić i Žarko Obradović i predsednik Unije poslodavaca Srbije Nebojša Atanacković.

(Izvor: Zvanična internet prezentacija Saveza samostalnih sindikata Srbije www.sindikatsr.rs)

Održan osnivački sastanak Regionalnog komiteta Sindikata

Na inicijativu Evropske konfederacije sindikata, u Beogradu je 3. i 4. februara održan osnivački sastanak Regionalnog komiteta Sindikata u procesu integracije zemalja regiona u Evropsku uniju. Polazeći od brojnih izazova koje nose integrativni procesi i uloge sindikata u zaštiti prava i interesa zaposlenih, na sastanku je zaključeno da je izuzetno značajno aktivno učešće nacionalnih sindikata u procesu harmonizacije radno-socijalnog zakonodavstva, postupku implementacije direktiva Evropske unije u nacionalno zakonodavstvo, ali i kao budućih učesnika u tripartitnom dijalogu u okviru evropskih institucija i evropskog Ekonomsko-socijalnog saveta. Takođe je istaknuto da su koordinacija aktivnosti i zajedničke akcije i nastupi neophodni preduslov za dobro pozicioniranje radničkih organizacija u procesima koji su pred zemljama u regionu. Prisutni su se obavezali da će mobilisati sve stručne i tehničke kapacitete organizacija kojima pripadaju, kako bi dogovori na najbolji način i u najkraćem roku bili realizovani. Sastanku su prisustvovali predsednik Saveza samostalnih sindikata Srbije Ljubisav Orbović, generalni sekretar Saveza sindikata Crne Gore Zoran Masoničić i Unije slobodnih sindikata Crne Gore Srđa Keković, predsednik Saveza sindikata Makedonije Živko Mitevski i Konfederacije slobodnih sindikata Makedonije Rasko Miškoski i predsednik Saveza samostalnih sindikata Konfederacije Bosne i Hercegovine Ismet Bajramović. Dogovoreno je da ulogu tehničkog koordinатора Komiteta obavlja Regionalna kancelarija Fondacije Fridrih Ebert.

Ukupan broj zaposlenih na kraju decembra 1,77 miliona

Ukupan broj zaposlenih radnika u Srbiji, krajem decembra 2010. godine, procenjen je na 1,77 miliona, što je za oko 2.000 ljudi manje od broja zaposlenih iz prethodnog meseca, objavila je Privredna komora Srbije. Broj zaposlenih na kraju decembra prošle godine bio je za 86.538 ljudi ili 4,7 odsto manji nego u istom mesecu 2009. godine.

(Izvor: Zvanična internet prezentacija Saveza samostalnih sindikata Srbije www.sindikatsr.rs)

Statistika

Zaposlenost i zarade

2010	Zaposlenost (u hiljadama)		Zarade (u dinarima)		
	Broj zaposlenih, ukupno	Broj zaposlenih, privreda	Broj nezaposlenih	Prosečna bruto zarada, ukupno	Prosečna neto zarada, ukupno
Januar	1,851	942	752	41,651	29,929
Februar	1,843	938	767	44,871	32,336
Mart	1,841	937	779	46,457	33,508
April	1,841	936	772	48,525	34,952
Maj	1,838	935	762	46,454	33,463
Jun	1,811	932	746	47,486	34,161
Jul	1,811	932	737	48,394	34,591
Avgust	1,806	930	724	47,190	33,955
Septembar	1,803	927	721	48,016	34,570
Oktobar	1,802	924	/	47,822	34,422

(Izvor: Internet prezentacija Narodne banke Srbije <http://www.nbs.rs/export/internet/cirilica/80/index.html>)

Kretanje inflacije u januaru

Inflacija, merena rastom potrošačkih cena, u januaru je u odnosu na isti mesec prethodne godine iznosila 11,2%. Inflacija u januaru je u skladu sa očekivanjima Narodne banke Srbije iznetim u Izveštaju o inflaciji iz februara 2011. Prema projekciji Narodne banke Srbije, inflacija će svoj vrh dostići u martu ili u aprilu ove godine, dok će u drugoj polovini godine početi da se usporava i približava cilju, koji za kraj 2011. godine iznosi 4,5±1,5%.

(Izvor: Internet prezentacija Narodne banke Srbije <http://www.nbs.rs/internet/cirilica/scripts/showContent.html?id=4848&konverzija=no>)

Indeksi potrošačkih cena, januar 2011

Cene proizvoda i usluga u januaru 2011. godine u odnosu na decembar 2010. godine u proseku su više za 1,4%. Potrošačke cene u januaru 2011. godine, u odnosu na isti mesec 2010. godine povećane su za 11,2%. Potrošačke cene u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu u proseku su povećane za 6,5%. Posmatrano po glavnim grupama proizvoda i usluga klasifikovanih prema nameni potrošnje u januaru 2011. godine, u odnosu na prethodni mesec, najveći rast cena zabeležen je u grupama Alkoholna pića i duvan (7,7%), Transport (2,4%), Hrana i bezalkoholna pića (1,9%) i Obrazovanje (1,3%) dok je u grupi Komunikacije zabeležen pad cena (-1,7%).

(Izvor: Internet prezentacija Republičkog zavoda za statistiku <http://webrzs.stat.gov.rs/axd/index1.php?SifraVesti=479&Link=>)

Vesti - Ekonomija

Alfa banka neće da se udruži sa NBG

Jedna od vodećih grčkih banaka, Alfa, je odbila ponudu da se udruži sa svojim najvećim konkurentom, Nacionalnom bankom Grčke (NBG). Upravni odbor Alfe je saopštio da je jednoglasno odbacio "nezadovoljavajuću" ponudu NBG, dok NBG za sada nije odgovorila na tu ocenu. NBG je ranije predložila da svaki akcionar Alfe umesto 11 akcija te banke dobije osam akcija NBG. Obe grčke banke posluju u Srbiji od 2002. godine. Alfa je 2005. godine kupila Jubanku a.d. Beograd, a NBG 2006. Vojvođansku banku ad Novi Sad.

(Izvor Beta)

Britanci kupuju banku u Srbiji?

Britanski investicioni fond „Grinhaus investment” planira da preuzme banku u Srbiji, kaže direktor Grinhausa Majk O’Liri Kolins. On navodi da bi ova of-šor kompanija na srpsko tržište uložila sto miliona evra. Poznavaoci spekuliraju da se u najavi Britanaca uklapa belgijska KBC banka koja u Srbiji posluje od 2007. godine. Pre oko godinu dana, KBC grupa je objavila da namerava da proda banku u Srbiji. Povlačenje iz Srbije KBC grupa je najavila u novembru 2009. godine. U saopštenju su naveli da banku neće prodavati odmah već kada se promene uslovi na tržištu promene. Povlačenje iz Srbije 2012. godine nedavno je najavila i Nova ljubljanska banka.

(Izvor Blic)

Visokorizično 41.103 klijenta

Banke u Srbiji su, prema stepenu izloženosti riziku od pranja novca i finansiranja terorizma, 53,51 odsto klijenata svrstale u kategoriju niskorizičnih. Oko 46 odsto čine klijenti srednjeg stepena rizika i 0,32 odsto su klijenti visokog stepena rizika, dok je 0,05 odsto ocenjeno kao neprihvatljivo. Banke su, prema dostavljenim podacima, u visokorizičnu kategoriju svrstale 41.103 klijenta, što je u odnosu na prvo polugođe 2010. godine više za 5.317 klijenata ili 14,86 odsto.

(Izvor Tanjug)

Zaduženost građana stagnira

Kreditno zaduživanje privrede i građana u januaru ove godine bilo je skoro identično kao i u decembru prošle godine, rekao je Veroljub Dugalić, generalni sekretar Udruženja banaka Srbije i naveo da to nije dobro za realni sektor, koji mora da kroz zajmove investira u razvoj i rast bruto domaćeg proizvoda. Rast kreditne aktivnosti privrede u januaru je bio 0,6 odsto, a stanovništva 0,3 odsto, što pokazuje da se održava nivo kreditne aktivnosti iz prethodnog meseca, rekao je Dugalić. Međutim, kako je rekao, dugoročno gledano Srbija mora da uzima kredite za investicije kako bi podstakla rast privrede. Govoreći o najnovijem izveštaju Kreditnog biroa, Dugalić je naveo da je kašnjenje u otplati kredita kod preduzeća neznatno povećano sa decembarskih 13,4 odsto na 13,7 odsto u januaru, dok je kod građana smanjeno, pogotovo po tekućim računima - sa 10,2 odsto na 6,4 odsto, što je direktna posledica pada standarda građana. Kreditna aktivnost u januaru kod građana održala se jedino kod stambenih kredita, napomenuo je on.

(Izvor Tanjug)

NBS: Dinarska štednja isplativija

Dinarska štednja oročena u Nedelji štednje na tri meseca bila je isplativija od devizne, saopštila je Narodna banka Srbije (NBS). Štediša koji je 1. novembra 2010. oročio 100.000 dinara na tri meseca, po prosečnoj kamatnoj stopi od 10,39 odsto, koliko je tada nuđeno, dobio je na kraju perioda oročenja 102.502 dinara, pokazala je analiza centralne banke. U slučaju da je u istom periodu položeno 100.000 dinara u evrima, po prosečnim kamatnim stopama od 5,54 odsto, štediši je po isteku tromesečnog oročenja ostalo 98.517 dinara, odnosno 3.985 dinara manje. Pri tome, kako je podsetio NBS, dinarska štednja je oslobođena od poreza na prihode po osnovu kamate, dok je poreska stopa 10 odsto na zaradu od devizne štednje. NBS je u Nedelji štednje dinarsku štednju oslobodio od izdvajanja obavezne rezerve i preporučio građanima da razmisle o ulaganjima u dinarsku štednju.

(Izvor Beta)